

A vasúti területen történő oktatások jelenlegi helyzete, az elért sikerek és a jövőben elérendő célok

City Rail 2022 Konferencia

Szirbek-Gucsi László Tamás
2022. szeptember

Múlt, jelen, jövő..

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések
2. Társasági Vizsgaszabályzat és Eljárási Rend létrehozása
3. A vasútjármű-szerelő technikus képzés újbóli beindítása
4. Egyetemi BSC képzésbe integrált villamos járművezető képzés
5. A vasútszakmai oktatók fontossága

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

A vasúti képzések adottságai:

- jelenleg a 19/2011 NFM rendelet szabályozza vasúthatósági képzéseket,
- az egyik legösszetettebb és legszigorúbban szabályozott képzések a vasútszakmai képzések,
- a vasúti közlekedés egy fokozottan veszélyes üzem,
- a vasútbiztonságnak való megfelelés fontossága.

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

A módosítás fontossága és annak kiindulópontjai:

- 19/2011 NFM rendelet kötelező 10 éves felülvizsgálata,
- a vasúti társaságok és hatóságok együttes módosító javaslatai az eddigi tapasztalatok alapján,
- lényegesen hosszú képzési idő,
- a vasúti szakma veszélyben van,
- az oktatások modernizálása szükséges a mai korhoz igazítva.

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

A kezdeti lépések:

- a 19/2011. NFM rendelet közös **felülvizsgálata**,
- a vasúti társaságok és a hatóságok **bevonása** (tagok: MÁV, BGOK, BKV, Rail Cargo, DKV, SZKT, MVK, KTI, KAV, ITM, GYSEV, Hungrail),
- a vasúti társaságok és a hatóságok **egyetértése**,
- **Munkacsoportok** létrehozása (11 munkacsoport került kialakítására).

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

Az NFM projekt célja:

- a jelenlegi munkakör alapú képzési rendszer helyett egy tevékenység alapúra rendszerre való átállás,
- valódi moduláris képzési rendszer kialakítása,
- a képzési programok ismeretanyagában a párhuzamosságok feloldása,
- gyakorlatorientált és teljesítményképes tudást adó ismereteken alapuló képzési rendszer kidolgozása,
- mindezek révén a képzési idő optimalizálása, rövidebb, de hatékonyabb képzési idő, csökkentett költségekkel.

A végső cél: egy jól strukturált, a mai igényekre szabott, de a hatósági és vasútbiztonsági elveknek is megfelelő jogi szabályozás létrehozása.

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

Alapvetően a vasútijármű-vezető tanulók alapképzése 7 modulból álló képzés:

- **Általános szakmai ismeretek** (szakmai alapismeretek átadása),
- **Közúti vasútijármű kategória** (üzemeltetési és műszaki ismeretek átadása),
- **Infrastruktúra – személyszállítás** (Jelzési és Forgalmi Utasítás, KRESZ),
- **Vezetési gyakorlat** (felügyelet alatti vezetés),
- **Típusismeret** (járműtípusonkénti berendezések kezelése, vezetéstechnika),
- **Vonalismeret** (vonalszakaszokra vonatkozó ismeretek elsajátítása),
- **Munkamódszer-átadás** (forgalomban történő gyakorlati képzés a menetrendek figyelembevételével).

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

Eredménytermékek, avagy az elfogadásra javasolt koncepció lényegi elemei:

- az **Általános szakmai ismeretek modul** egyes ismeretanyag elemei **részben társasági hatáskörbe kerülnek**, részben pedig olyan anyagrészekhez kerülnek hozzárendelésre a Műszaki (kategória) és a Forgalmi (infrastruktúra) képzések részeként, amelyek ezen ismeretekre épülnek. **Az Általános szakmai ismeretek modul megszűnik,**
- a **Műszaki ismeretekben (régi Kategória modul)** a járművezetői tevékenységnek megfelelően **ismeretanyag tisztítás** történt, amely a **gyakorlati órák arányát növeli** és a teljesítményképes tudásra koncentrálnak. Ez az ismeretanyag kiegészítő képzéssel lesz bővíthető azok számára, akik közvetlen erőátvitelű kapcsolású és/vagy légfékkel fékezett villamost kívánnak vezetni. Ugyancsak kiegészítő képzéssel bővíthető ezen ismeretanyag azok számára, akik később közúti-vasúti kétéltűjárműveket is kívánnak vezetni. A műszaki ismeretekben **az írásbeli esszé jellegű számonkérés megszűnik,**

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

Eredménytermékek, avagy az elfogadásra javasolt koncepció lényegi elemei:

- a **Forgalmi ismeretekben (régi Infra modul)** a villamos járművezetői tevékenység számára releváns tartalmak maradtak. **Megszüntetésre kerül a nem személyszállító infrastruktúrára** vonatkozó ismeretanyag, mert az ágazatban nem jellemző az áru fuvarozási tevékenység. Kiegészítő képzéssel bővíthető azok számára, akik később forgalmi diszpécser munkakört kívánnak betölteni. A Forgalmi ismeretekben **az írásbeli esszé jellegű számonkérés megszűnik,**
- a **Vezetési gyakorlat** képzés tartalma nem csökken,
- a **Típusismeret** társasági hatáskörben van/marad, és **az egyes típusok a Műszaki ismeretek** vagy kiegészítő (közvetlen kapcsolású és/vagy légfékes, ill. közúti-vasúti kétéltűjármű) **képzések alá tagozódnak be,**

1. A képzési rendelet módosításával elérhető könnyítések

Eredménytermékek, avagy az elfogadásra javasolt koncepció lényegi elemei:

- a **Vonalismeret helyébe a Hálózatismeret lép**, amelynek általános előkészítő ismeretanyaga a Forgalmi ismereteken belülre, míg üzemeltető-specifikus elméleti része társasági hatáskörbe kerül. A gyakorlatot az ágazatra jellemző munkamódszer-átadói tevékenység alá kell szervezni.

- Ezáltal a:
 - a régi és az új rendszer előre meg nem határozott ideig párhuzamosan működik,
 - **a teljes óraszám a jelenlegi 381 óra helyett 300 órára csökkenhet** (ált.szakma, kategória és infra moduloknál) a vasútbiztonsági követelmények megtartása mellett.

2. Társasági Vizsgaszabályzat és Eljárási Rend létrehozása

- ITM Vasúthatósági Főosztály hatására egy **kötelező szabályzat létrehozása.**
- Tárgya: a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók társasági vizsgáztatásával foglalkozó vizsgáztató szervezetek részére. Jelen jogszabályi környezetben **a vonalismereti vizsgák és a típusismereti vizsgák tartoznak társasági hatáskörbe** a BKV esetében.
- Eredménytermék:
 - **Vizsgaszabályzat és Eljárási Rend** elkészítése (rövidítése: **VSZER**),
 - BKV vasúti társasági vizsgaszabályzat és eljárásrend **függelék I.** Fogaskerekű vasút, Közúti villamos vasúti pályahálózat 2022. (216 oldal),
 - BKV vasúti társasági vizsgaszabályzat és eljárásrend **függelék II.** Földalatti vasúti pályahálózat (Metró), Millenniumi Földalatti Vasút 2022. (101 oldal),
 - BKV vasúti társasági vizsgaszabályzat és eljárásrend **függelék III.** Közúti-vasúti kételtű járművek 2022. (28 oldal),
 - a **Társaság biztonságirányítási rendszerben való szerepeltetése,**
 - az **OTVSZ módosítása** a VSZER-nek megfelelően.

3. A vasúti jármű-szerelő technikus képzés újbóli beindítása

- Igény: a vasúti jármű-szerelő technikus szakma több éve nem induló **képzésének ismételt beindítása.**
- Partnerek felkutatása: **BGSZC Kossuth Lajos Két Tanítási Nyelvű Műszaki Szakgimnáziuma.**
- Képzés: **másfél év**, heti 3 délután/este.
- Létszám: **23-25 fő** a Társaságunk, illetve a VJSZ részéről.
- A jövőben **folyamatosan fenntartható képzés!**

4. Egyetemi BSc képzésbe integrált villamos járművezető képzés

- **Humánerőforrás-hiány** kezelésének egy lehetséges módja.
- **A nappali tagozaton tanuló egyetemi hallgatók** részére **közúti vasúti járművezetői képzést** indít, beépítve azt a BSc egyetemi alapképzésbe – mérnökhallgatók részére.
- Az alapfokú BSc képzésükkel **párhuzamosan szerezhetik meg a járművezetői engedélyüket.**
- Partner: **Győri Széchenyi István Egyetem** Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar.
- **Speciális Képzési Program összeállítása** a Villamos Forgalmi Főmérnökség által.
- **KTI** Közlekedéstudományi Intézet **jóváhagyása megtörtént.**
- **19 jelentkezett hallgató.**

5. A vasútszakmai oktatók fontossága

- Oktatásaink, képzéseink alappillére: az oktató
- Miért fontos a vasútszakmai oktató?
 - Magasfokú szakmai ismerettel rendelkezik,
 - Többéves tapasztalat van a háta mögött (több évtized akár),
 - Szakmai hitelesség a vasúti szakmában,
 - Speciális tudással való rendelkezés,
 - Szakterületi nehézségek ismerete,
 - Területspecifikus információk birtoklása,
- **Érdekünk, hogy a vasútszakmai oktató kollégáinkat meg tudjuk tartani és motiválni. Érdekelté kell tenni az utánpótlás generáció kinevelésében.**
- **Az oktatóink rejtik magukban a vasútszakma jelenét és jövőjét!**

Köszönöm a figyelmet!